

Borzalmas tűzhalál a Felsőtiszaparton

(A Délmagyarország munkatársától) Szombaton délből megdöbbentő tűzkatasztrófa játszódott le a Felsőtiszaparton 30. szám alatti házban. Itt lakik közös lakásban két testvér, Szögi Erzsébet és Etel. A déli órákban arról értesítették a tűzoltóságot, hogy a lakásban veszedelmes tűz támadt. Amikor a tűzoltók kikerkeztek a Felsőtiszaparra, a lakás verrandáján egy holttestet is találtak. Azonnal rendőri bizottság szállt ki a helyszínre, amely a következőkben rekonstruálta a halálos katasztrófa részleteit:

Szögi Etel 11 óra tájban elment hazulról a főpostára, ahol egy csomagot akart feladni. Másfél óra múlva érkezett vissza és amikor belépett a lakásba, ott találta 39 éves húgát a verrandán eszméletlenül.

A ruhája és testének egyes részei még égett.

Megdöbbenve nézte a borzalmas látványt. A konvhában hatalmas füst terjedt és petróleumszag volt érezhető. A konvhában még égett az ág. Szögi Etel azonnal vizet öntött szerencsétlen húgára, majd telefonált a tűzoltóknak. Mire azonban a tűzoltók kikerkeztek, Szögi Erzsébet már halott volt.

Szögi Etel elmondta a rendőri bizottságnak, hogy húga már régebben öngyilkossági tervekkel foglalkozott betegsége miatt és többször is rá akarta beszélni, hogy kövesse el egy öngyilkosságot. A bizottság megállapítása szerint valószínűleg, amikor Szögi Etel egyedül maradt a lakásban,

magára öntötte egy hétdecis petróleumos üveg tartalmát és meggyújtotta ruháját.

Amikor ruhája már füstolva égett, így látszik, a nagy fájdalmak következtében kiszaladt a verrandára, a verrandán azután nagy fájdalmak között összeesett. Mire nővére hazaérkezett, már csak a majdnem megszűnő holttestét találta meg. A rendőrség a borzalmas tűzhalál ügyében még folytatja a nyomozást.

Eletbeléptették a felemelt kórházi ápolási díjakat

(A Délmagyarország munkatársától) Szombaton lépett életbe a kórházbizottság ülésén hozott olyan értelmű határozat, hogy az eddigi kórházi ápolási díjakat felemelik. Az ápolási díjak felemelése ügyében már korábban megtették a szükséges lépéseket az illetékes minisztériumban, ahonnan jóváhagyó értesítés érkezett és így az emelést a kórházbizottság határozata értelmében már életbe is léptethették. Az új ápolási díj a következő: III. osztályú beteg után járó kórházi ápolási díj a régi 4.90 pengő helyett 5.30 pengő. Ehhez a díjhoz járul még az elfogyasztott gyógyszernek és elhasznált kötszereknek költsége. A szegénysorsú betegek természetesen továbbra sem fizetnek ápolási díjat: ezt az összeget a jövőben is, annyi, mint eddig, csak a fizetőképese ápolottakól szedik be.

A II. osztályú és a különszobában ápolott beteg ápolási díja változatlanul 7. illetőleg 10 pengő maradt naponként és személyenként. Ehhez az összeghez ugyanúgy hozzászámítják a gyógyszerek és kötszerek árát.

(A Délmagyarország munkatársától) Van, aki bélyeget gyűjt, van, aki lepkeket, vagy plakátokat, olyan is akad, aki cipőgombot, vagy kavicsokat gyűjtöget egész életén keresztül. Ártatlan szenvedélyek ezek s olyanok számára, akik sohasem foglalkoztak effélével, szinte érthetetlenek...

Ilyen szenvedély az eszperantisták levelező-szenvedélye is. Az eszperantistának többnyire nem cél az, hogy ezt az elterjedt műnyelvet használja, fejlessze, gyakorolja, hanem eszköz gyűjtési szenvedélye kielégítésére. Ismerősöket gyűjt a világ minden táján és úgy skatulyázza el őket, mint valami egzotikus bogarakat... Gondol az őrzött dobozokban a világ minden sarkából származó táv-ismerősöket gombostűz fel, a hozzájuk fűződő, vagy rájuk vonatkozó emlékeivel együtt.

Az eszperantisták és a háború

A háború természetesen erős kihatással van az eszperantisták levelezési szenvedélyére. Megszakadnak az összeköttetések a nemzetközi segédnyelv művelői és lelkes hívei között s a csatazaj megbénítja az eszperantó nyelv terjedését.

Hogyan szerzett az eszperantista barátokat a világ minden táján, amikor még nem volt háború? Elővett egy eszperantó nyelvű újságot s találmára odabökött a levelezési hirdetések közül valamelyikre. A megadott címre írt egy levelet, jött a válasz és kész volt a barátság. Vagy elővette az eszperantó évkönyvet, a »Jahrlibroto« és kikereszte egy furcsanevű ország még furcsább nevű képviselőjét — találhatott benne vagy kétezret —, aztán írt neki.

Néhány esetet szeretnék említeni ezek közül az ismeretségek közül, amelyek most gyűjtődobozom mélyén alusszák csöndes álmukat... Beavatatlannak, nem eszperantisták számára is érdekesek; csillogók és színesek talán, mint egy lepkegyűjtemény ékes szárnyu pillangói...

Férfi-e vagy nő Pam Sanders?

Egy szép napon levelet kaptam Wellingtonból. Pam Sanders nevű idegen az én országom nevét találta rendkívülinek s az én nevemet furcsának abban a bizonyos évkönyvben... Felszólított, hogy levelezzek vele. Nyomban elküldtem a választ:

»Kedves Pam Sanders! Szívesen levelezek Magával, ha megengedi, hogy ezt megelőzőleg néhány kérdést intézzek Magához. Először is írja meg, hogy — férfi-e, vagy nő? Ebből a névből, hogy Pam, számomra ez titok maradt... Írja meg kérem azt is, hogy mi a mestersége és hány éves, mert egészen másképpen levelez az ember egy husz éves gépirókissasszonnyal, mint egy hatvan éves, nyugdíjas postással. Más a szellemi igénye egy legszebb férfikoron is tullező baidonnak, mint egy egyetemi hallgatónak.

Postafordultával, azaz hatvannégy nap múlva megjött a válasz Újzéland fővárosából: »Igaza van, bocsásson meg a figyelmeztetésért. Gyári tisztviselő vagyok, a tulajdonképpeni nevem Patricia, csak családi körben hívják Pam-nek. Egyébként egy nyi láb és hüvelyk magas vagyok, az életkorom 22 év, a hajam szőke, a szemem kék, stb., stb.

Csupa biztató tulajdonság egy kellemes levelezési viszony kialakulásához. Ki is alakult. Kedves, meleg levelek jöttek, amelyek a 32 napos ut alatt sem hűltek ki. Igaz, hogy ott

Hirek és emlékek a háborús Eszperantó-országból

melegebb a klíma, — most pláne... Jött rengeteg képes ismertető az országról, színes leírás az ottani öslakosságról, a maori népről. En is írkáltam neki sok mindenről, de azt bizony következetesen elfelejtettem megírni, hogy nő ember vagyok. Mire megírhattam volna, barátságunk szálait egy német tengeralattjáró torpedózta szét valahol az óceánon.

Néger, japán, kínai eszperantisták

Sok hasonlóan kedves levelezőpartnert őrzök még felgombostűzve dobozaimban. Ezek között szerepel Kola Ayayi néger barátom, aki csepp hiba, hogy el nem jött hozzánk előadást tartani az eszperantóról. Pedig Nigeria sem éppen a szomszédban van!

Tojohiko Nakamura, japáni egyetemi hallgató barátomat a japán — kínai háború sodorta el. Sok képes holmit, finom zöld teát és virágmagvakat kaptam tőle... The Liem Nio-t, a kis hollandindiai kínai lányt szintén a háború szakította el. Wang-babás képeit, amelyeket küldözgetett, szeretettel őrzöm.

Ilyen távoli összeköttetésekről a mostani háborús időkben természetesen szó sem lehet többé. Most nem jönnek a világ minden részéből származó eszperantóújságok sem, mint ahogy azelőtt jöttek. Egyik nap jött egy újság a kínaiaktól, amelyikben elírták háborúval kapcsolatos panaszait, másik nap a japánok bizonyi-

próbáltuk a finn és magyar nyelv között a hasonlóságot felfedezni. Neki több szerencséje volt, mint nekem. Egy ízben azt kérdezte, hogy a következő finn mondat hasonlít-e a megfelelő magyar mondatához:

Elävin kalat uivat vedessa (veden alla).

Természetesen megírta, mit jelent ez eszperantóul. Majd hanyattestem! Ezt jelenti:

Eleven halak usznak a vízben (víz alatt).

Hiszen ez majdnem magyarul van! Igyekeztem tovább keresgélni, de bizony kevés sikerrel. Először arra gondoltam, hogy megtanulok finnül. Hiszen nem lehet nehéz annak olaszul megtanulni, aki már tud franciául, — gondoltam. Számomra sem lehet nehéz a finn testvérenyelv... De amikor elolvastam egy újságoldalt finnül és csak ezt az egy ismerős szót találtam, hogy »Euroopan«, elment a kedvem a tanulástól...

A háborúzó Finnországból érdekes dolgokat ír eszperantó barátom.

»A mostani háború alatt — írja — mindössze három bombatámadást intéztek az oroszok Helsinki ellen. Légitámadás azonban gyakran volt. Képzhetjük, hogy éreztük magunkat, amikor egyetlen éjszaka négyszer kellett a hetedik emeletről a pincében lévő óvóhelyre lerohanni... Gondolhatja, milyen jól aludtunk két légitámadó között is... Ennek dacára szerencsésen megúsztuk a támadásokat. A közvetlen szomszédunkra több, mint husz bomba esett, a ház rombadott. Ugyanakkor az az emeletes nagy épület, amelyben én lakom, teljesen sértetlen maradt, mindössze egy konyhaablak tört be a légnemástól.

Különböző népek levelezési modora

Bámulatos különbségeket találunk a különféle népfajok levelezési módjában. Japán barátom leveleinek olvasásakor szinte az volt az érzésem, hogy ott áll előttem a kis sárga eszmetárs s kétrét görnyedten alázatoskodja el mondanivalóját. Ezzel szemben a finn hölgy közvetlen egyszerűséggel például így szólít meg: »Kedves Väinämöinen!« A »Kalevala«, a finn hősi eposz főalakját hívják ugyanis így s ő felfedezte ennek a névnek az én nevemmel való hasonlatosságát.

Igy telnek a napok a háborús eszperantó-honban... Korlátozott levelezési viszonyok között, pótismeretségekkel hódolunk gyűjtőszendélyünknek...

Fagyás ellen a Leinzingér-féle fagykenőcs
Biztos hatás! Kapható kizárólag: **Leinzingér** gyógyszerárban, Csongrádi palota

tollták a maguk részéről ugyanazt. Ugyanigy jöttek a spanyol polgárháború mindkét küzdő felétől a propaganda-fényképek és leírások.

Most mindez nem létezik. Most háború van mifelénk is s miután divatosak lettek a mindenféle pótanyagok, mi, eszperantisták is pótanyaggal dolgozunk, szórakozunk. Nekem is van egy pótösszeköttetésem, amely remekül bevált. Ehhez pedig így jutottam hozzá:

Vadruca Finnországból...

Egy Finnországban meggyűrtött vadruca eljött elpusztulni hozzánk... A gyűrűn lévő adatokat én a helsinki eszperantó képviselő útján jelentettem a finn ornitológiai intézetnek. Ugyanebben az időben olvastam a »Láttam a finn esodát« című könyvet az első finn-orosz háborúról s úgy fellelkesültem a testvérenp hősiességén, hogy megkértem a finn »delegátót«, ajánljon nekem egy értelmes levelező-partnert. Husz és negyven év között lehet s mindegy, hogy nő, vagy férfi. Így kerültem ismeretségbe Meri Lehtinen nevű finn hölgyvel, aki bőségesen pótolja eddigi barátaimat.

Remekül bírja az eszperantó nyelvet, képzett, értelmes nő, akivel bármiről el lehet beszélgetni. Kora nem ismerős előttem, erre nézve csak annyit közölt, hogy kívánságom szerint 20 és 40 év között van. Miről follik most a levelezésünk? Egy ideig ílben »Vadkaesáján« rágódtunk, ami a vadruca révén lett alkalomszerű. Hiszen annak köszönhetjük ismeretségünket. Aztán meg a rokonság révén

A kormányzó Szent-Györgyi Albertet és Bartók Györgyöt a Magyar Érdemrend középkeresztjével tüntette ki

Budapest, február 21. A kormányzó a miniszterelnök előterjesztésére a magyar tudomány szolgálatában szerzett kimagasló érdemi elismerésül dr. Bartók György egyetemi ny. r. tanárnak, a Ferenc József-tudományegyetem volt rektorának, dr. Szent-Györgyi Albert egyetemi ny. r. tanárnak, a Horthy Miklós-tudományegyetem volt rektorának és dr. Vándor Aladár egyetemi ny. r. tanárnak a Magyar Érdemrend középkeresztjével adományozta.